

Demografický pokles Univerzita Palackého na přihláškách nepocítila

REDAKCE ŽURNÁLU

Ačkoliv se počet maturantů v posledních letech stále snižuje, jejich zájem o Univerzitu Palackého neopadá. Počet podaných přihlášek je i s klesající demografickou křivkou stále vysoký a neklesl pod 30 tisíc.

Nežádanějšími studijními obory na univerzitě jsou Všeobecné lékařství, Právo a Psychologie. Dohromady pokrývají až 18 procent zájmu podaných přihlášek.

Rekordní zájem o přírodní vědy

Zájem o studium na přírodovědecké fakultě je letos dokonce rekordní. Počet přihlášek v prvním kole poprvé překonal hranici čtyř tisíc. Nárůst uchazečů ovlivnila podle proděkana Romana Kubínka zejména atraktivita stávajících a nově otevřených oborů. Motivaci uchazečů o konkrétní obory mohou podle něj zvyšovat i možnosti dalšího uplatnění.

Z nové studijní nabídky zaznamenal největší ohlas obor Biotechnologie a genové inženýrství v počtu téměř 140 přihlášek. Mezi další „top“ obory patří Experimentální biologie s 66 zájemci o studium a Bioorganická a chemická biologie s více než třiceti uchazeči.

Naopak fyzikální obory jsou přitažlivé jen pro nižší počet uchazečů. „Ukazuje se, že záležitost přihlášek je dynamický proces, do kterého vstupuje řada aspektů. Pokud je u některých oborů letos mírný pokles, neznamená to, že se zájem v příštím roce nezvyšší,“ upozornil Kubínek.

Rozhodující pro fakultu je podle něj kvalita uchazečů, a zejména těch, kteří se zapíší ke studiu. V budoucnu hodlá fakulta v tomto směru lákat

K přijímacím zkouškám na filozofickou fakultu letos dorazilo šest tisíc studentů.

Foto: MILADA HRONOVÁ

motivačními stipendii studenty středních škol, kteří jsou účastníky kol středoškolské odborné činnosti, olympiád a podobných soutěží. „Musíme potenciální studenty „oslovit“ kvalitním zajištěním výukového procesu, který se úzce propojuje s vědeckými aktivitami,“ uvedl Kubínek.

Kdo je připraven, není překvapen

Pedagogická fakulta se na novou situaci připravila.

„Na demografický pokles spojený s oslabováním věkové skupiny absolventů středních škol reagovala pedagogická fakulta včas před několika lety tím, že nabízí takřka kompletní obory

všech studijních programů i v kombinované formě studia,“ uvedla Libuše Lysáková ze studijního oddělení.

Stoupající zájem o kombinované studium vyrovnal fakultě pokles středoškolských uchazečů. Zatímco dříve na fakultě dominoval zájem o obor Pedagogika – veřejná správa, poslední dva roky je na čele zájmu Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání.

Mezi nově akreditované obory patří například Informační výchova se zaměřením na vzdělávání, Ekologie a ochrana prostředí nebo Výchova ke zdraví či Historie se zaměřením na vzdělávání. Výuka u některých studijních programů, včetně doktorských, probíhá v angličtině nebo ruštině.

Úspěch slavila dlouhá akreditace i právní klinika

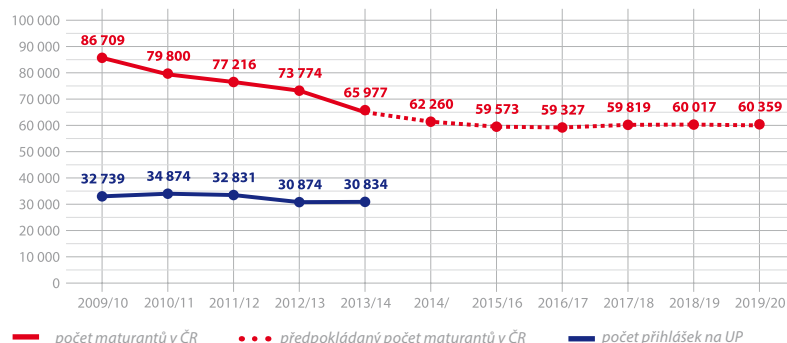
Magisterský studijní obor Právo se pravidelně řadí mezi nejžádanější obory. Od roku 2006 se jejich počet přihlášek pohyboval kolem více než dvou tisícovek. Neobvyklý zájem zaznamenala právnická fakulta v akademickém roce 2009/2010, kdy se počet uchazečů vyšplhal na rekordních 2827.

„Jde o období, kdy jsme získali akreditaci na rekordních osm let. Uchazeči to sledují, protože to zvyšuje jejich jistotu, že studium dokončí,“ uvedla proděkanka Gabriela Halířová.

Postupný pokles počtu přihlášek v posledních čtyřech letech pokládá Halířová za dobový trend. „Jde zcela určitě o důsledek demografického vývoje, od poloviny devadesátých let klesá porodnost. Pokud jde o obor Právo, na výrazný pokles uchazečů si ale nestěžujeme,“ dodala.

K tomu fakulta skutečně nemá důvod, neboť stále převažuje poptávka nad nabídkou. V současnosti je podle Halířové ke studiu oboru Právo na olomoucké fakultě přijatý každý pátý až šestý uchazeč. Pokračování na straně 3

Srovnání demografického vývoje a počtu přihlášek na Univerzitu Palackého

Podle údajů ministerstva školství dovršilo vloni středoškolské vzdělání s maturitou přes 70 tisíc studentů. Ještě v roce 2006 opouštělo střední školy o 32 tisíc absolventů více.
Zdroj: MŠMT, UP | Grafika: Žurnál UP

Přihlášeni a versus přijatí

Univerzita je aktivně pozorná ke svým uchazečům o studium. I proto je o zdejší studia zájem stabilní, i proto se přes všechny demografické vlny posledního dvacetiletí propadové kotrmelce v Olomouci nekonají. Zájemců je dostatek.

Rok od roku však je a bude méně studentů. Ale to už jsme v jiné vysokoškolské hře, v níž jednoznačně nevelí kvalita doplněná marketingem, ale limitní vysokoškolská politika a finance. Vysokoškolačkám je v Česku moc, trendem je jejich počty snižovat. Jenže každá vysoká škola má ministerstvem nastavenou restrikci jinak, a to nejen u nově nastupujících studentů, ale i u těch, kteří by chtěli pokračovat v navazujícím magisterském studiu. Směrná čísla spojená s financemi jsou těmi, jež vysokým školám asi přinesou další úskali.

Milada Hronová
redaktorka

Noam Chomsky je za dveřmi

Jestliže se letošní jaro na univerzitě nese ve znamení návštěv osobností světového formátu, tento týden čeká akademickou obec vyvrcholení tohoto trendu. Do Olomouce ve středu přijede jeden z nejvlivnějších intelektuálů současnosti Noam Chomsky. Americký filozof, lingvista a logik se setká s veřejností na besedě v kině Metropol a zúčastní se jazykovědné konference.

„Uvítáme odborníka, který rozhodným způsobem a silou svého intelektu měnil a mění společnost a do značné míry ovlivňoval postoje veřejnosti ve Spojených státech i v celém západním světě. Je vždycky dobré a užitečné podobným osobnostem naslouchat a třeba s nimi i dílčím způsobem polemizovat. Jeho návštěva je důkazem toho, že Univerzita Palackého se stala v řadě oborů centrem mezinárodního dění a láká významné hosty,“ uvedl rektor Jaroslav Miller.

O besedu je velký zájem

Před veřejnost předstoupí Noam Chomsky ve středu v kině Metropol v 19:00 hodin. Debatu bude moderovat děkan filozofické fakulty Jiří Lach. „Besedy se zúčastní také český filozof Martin Škabraha a režisér a dokumentarista Vít Janeček. Tématem diskuze bude současná politika a filozofie,“ uvedl prorektor pro vnější vztahy Petr Bilík. Podle očekávání je o besedu velký zájem, kapacita sálu byla obsazena během několika dní. Zoufat ale nemusí ani ti, kteří s registrací neuspěli. Debatu bude přenášet Český rozhlas na stanici Radio Wave a záznam bude o den později dostupný i na webových stránkách univerzity.

Pomohlo renomé fakulty i osobní kontakty

O den později se Chomsky zúčastní odborné konference Olomouc Linguistics Colloquium (Olinco).

„Na možnost cesty do Olomouce jsme se profesora Chomského poprvé zeptali loni v září v Terstu, kde přebíral čestný doktorát. Odpověděl, že na jazykovědnou přednášku ho do Česka vlastně ještě nikdo nepozval a že v poslední době docela rád cestuje. Vzali jsme to jako nadějnou odpověď a od té doby s ním jednali,“ uvedla proděkanka fakulty a organizátorka konference Ludmila Veselovská. Podle ní kladnou odpověď Chomského zásadně ovlivnila skutečnost, že na katedře anglistiky a amerikanistiky působí jako hostující

profesor Joseph Embley Emonds, jenž se s Chomským zná osobně. Olomoucká filozofická fakulta je navíc dlouhodobě spojena s výukou generativní gramatiky, kterou Chomsky založil.

„Olomouc pořádala už v devadesátých letech pět ročníků letní školy generativní gramatiky, a tím se nepochybně dostala do povědomí lidí v našem oboru, především v zahraničí. Takže profesor Chomsky přijede na pozvání osoby jemu známé a do místa, o kterém minimálně slyšel,“ řekla Veselovská. (srd)

NOAM CHOMSKY (*1928)

Emeritní profesor lingvistiky na Massachusettském technologickém institutu. Levicově orientovaný politický aktivista známý svým kritickým postojem ke globalizaci a jejím dopadům, k válečným konfliktům, k zahraniční politice USA, Izraele a dalších vlád. Během své první návštěvy v Česku se zastaví i v Praze.

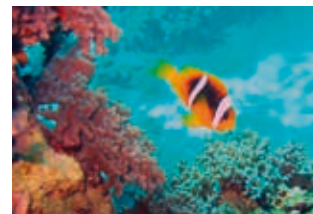
BÝT PEDELEM
Rozhovor s Josefem Horákem, pedelem rektorů

4

SVĚT PODLE PLINIA
Nová opera Tomáše Hanzlíka

5

OSUDOVÁ PŘITAŽLIVOST
Potápění

7

Zájem o spánkovou laboratoř roste, poruchy spánku přibývají i kvůli obezitě

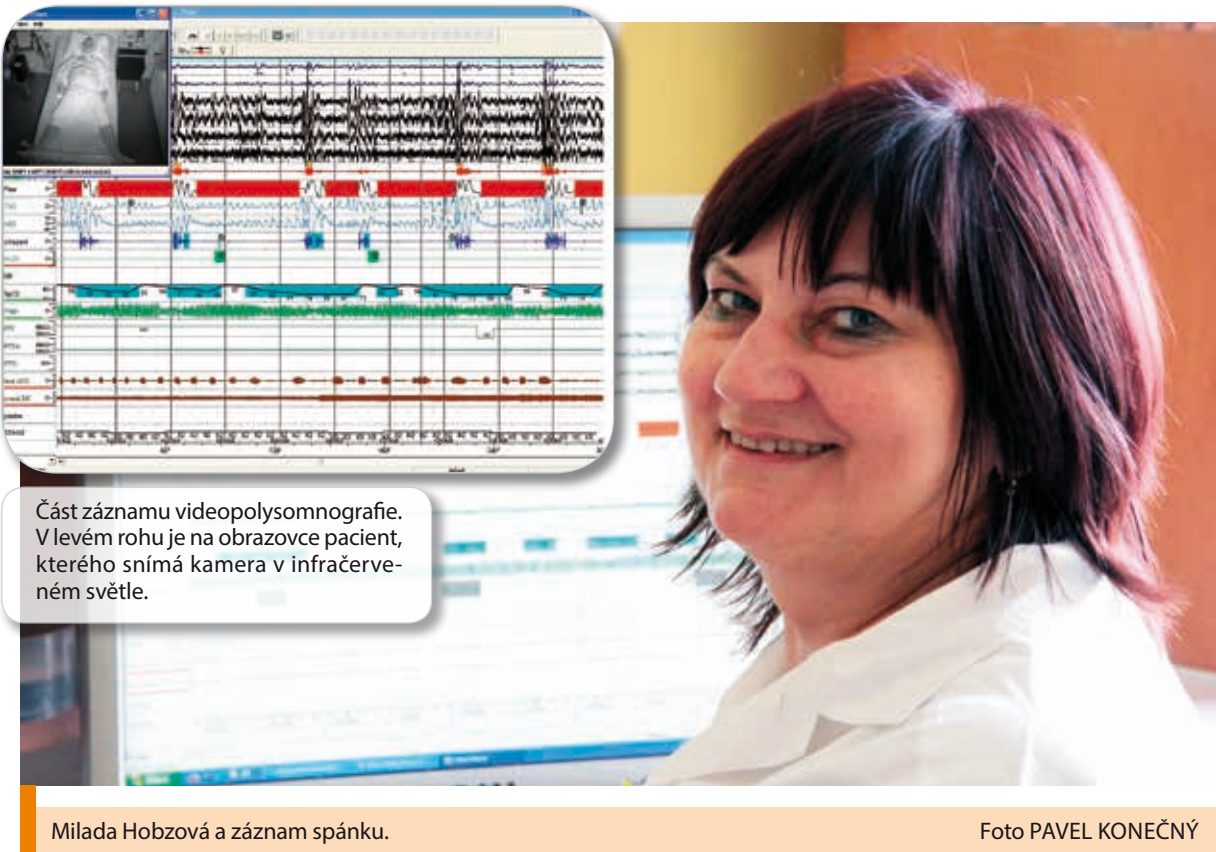
MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Přestože spánkem strávíme zhruba třetinu života, ne každému je zejména s přibývajícím věkem dopřáno klidné a spokojené spaní. Podle odborníků se zvyšuje počet pacientů s poruchami spánku a stále více lidí se potýká i s poruchami dýchání ve spánku. Především jim se věnuje centrum diagnostiky a léčby poruch spánku na klinice plicního lékařství olomoucké fakultní nemocnice. Takzvaná spánková laboratoř o nedostatku pacientů rozhodně mluvit nemůže. Jedním z negativních vlivů je i obezita.

„Patříme k akreditovaným centrům diagnostiky a léčby poruch spánku, jsme schopni mimo poruchy dýchání ve spánku diagnostikovat i další poruchy spánku. Zaměřujeme se především na léčbu zástav dechu ve spánku a hypoventilační syndromy, tedy nedostatečné dýchání v průběhu noci, které většinou postihuje obézní pacienty,“ uvedla lékařka Milada Hobzová, která působí i na lékařské fakultě a fakultě zdravotnických věd. Ve své praxi se setkává nejčastěji s pacienty s chrápáním a zástavami dechu ve spánku, tedy spánkovou apnoí. Další skupinu tvoří pacienti s nespavostí.

Spánku neprospívá obezita

Pacient, který trpí spánkovou apnoí, bývá často snadno rozpoznatelný už v čekárně. Tito lidé se totiž v noci kvůli zástavám dechu dobře nevydýchají, jsou neustále unavení a ve dne usínají prakticky kdykoliv a kdekoliv.

Část záznamu videopolysomnografie. V levém rohu je na obrazovce pacient, kterého snímá kamera v infračerveném světle.

Milada Hobzová a záznam spánku.

Foto PAVEL KONEČNÝ

„Spánková apnoe je pro nemocného stresová záležitost. V noci se dusí, následkem zástav dechu se mu zvyšuje krevní tlak, puls. Tito pacienti pak často trpí hypertenzí, mohou mít srdeční arytmie, rozvíjí se u nich metabolická onemocnění, často mají cukrovku,“ přiblížila následky choroby Hobzová.

Nejčastější poruchou dýchání ve spánku je obstrukční spánková apnoe. Je definována jako výskyt zástav dechu ve spánku, které trvají nejméně deset sekund a opakují se více než pětkrát za hodinu spánku. Lidí, kterým je tato ne-

moc diagnostikována, přitom výrazně přibývá. Ve většině případů je spojena s obezitou.

„Kvůli nárůstu obezity, špatným stravovacím návykům a pohybové neaktivitě obyvatel se poruchy zhoršují. Pacientům pak prioritně doporučujeme redukci váhy. Spánková apnoe má i kardiovaskulární komplikace, proto úzce spolupracujeme i s internisty. Tato porucha je v současné době multioborovou problematikou a stala se součástí pregraduální i postgraduální výuky,“ uvedla Hobzová.

Spánek pod dozorem kamery

Vyšetření se podle ní provádí během spánku, pacienti jsou hospitalizováni na jednu noc. Lékaři využívají několika typů zjišťujících přístrojů. Nejsložitějším je plná polysomnografie, jež je spojená s videozáznamem, který pořizuje kamera v infračerveném světle. Přístroj současně snímá i mozkovou aktivitu k určení spánkového stádia, dá se zjistit i syndrom neklidných nohou a další poruchy. Ačkoliv spánková apnoe postihuje všechny věkové kategorie, ve spánkové laboratoři na plicní

klinice vyšetřují jen dospělé pacienty. „S přibývajícím věkem spánkových poruch přibývá, nejčastěji přicházejí pacienti středního věku. Převažují muži, ale v období po menopauze začíná nárůst i u žen,“ prozradila Hobzová.

Vyšetření pomáhají například i k prokázání nespavosti u pacientů. V takových případech pak přichází na pomoc i psychologové a psychiatři. Vyšetření spánku absolvují i lidé, kteří se rozhodnou operativně ukončit své chrápání. Lékaři ve spánkové laboratoři zjistí, zda jde jen o „obyčejné“ chrápání, které ruší spáčovo okolí, nebo zda se jedná o syndrom spánkové apnoe.

Spánek je i věda

Získané informace slouží odborníkům jako podklad pro vědeckou práci. V minulosti například prokázali, že lidé s vysokým krevním tlakem trpí častěji spánkovou apnoí než běžná populace. Dalším směrem, jímž se vědecká práce místních lékařů ubírala, bylo sledování hormonů tukové tkáně u těchto pacientů, variabilita srdeční frekvence i výskyt kardiovaskulárních komplikací.

Spánková laboratoř funguje na plicní klinice od roku 2001. Zatímco tehdy v ní ročně vyšetřili desítky pacientů, například v roce 2007 jich bylo zhruba 300 a nyní je to už více než 600 vyšetření.

Spánek je pro správné fungování organismu nezbytný, patří k základním potřebám člověka. Slouží k obnově psychických a fyzických sil a k regeneraci centrálního nervového systému. Potěšující proto není skutečnost, že v porovnání s minulostí spí dnešní lidé méně. Až 40 procent dospělých se setkává alespoň někdy s nějakou poruchou spánku, nejčastěji jde o nespavost.

Demografický pokles Univerzita Palackého na přihláškách nepocítila

Dokončení ze strany 1

Hlavním problémem proto není případný pokles počtu přihlášek, ale konkurence, kterou představují ostatní právnické fakulty v Česku. Postup fakulty směrem k uchazečům se proto opírá o koncepci magisterského studijního programu, kterou se odlišuje.

„Právo začínáme učit hned od prvního semestru, zatímco v dosavadních programech se s ním začínalo až na konci druhého ročníku, kdy mu předcházely právní dějiny, sociologie, psychologie, filozofie. Navíc máme zahrnutou klauzurní formu výuky, kdy se studenti učí právně kvalifikovat konkrétní případy – prostřednictvím právních klinik, studentské právní poradny a street law. Byli jsme první fakulta, která s touto formou začala,“ doplnila Haliřová.

Roste zájem o asijské jazyky

„Pokles v posledních letech registrujeme, ale obecně je zájem o studium na filozofické fakultě stále natolik vysoký, že v každém roce naplníme všechny otevřené studijní obory,“ prohlásila za studijní oddělení Pavlína Grigárková. Podle ní je největší zájem o studium psychologie, kam se letos hlásí 1120 uchazečů. Dále o angličtinu, žurnalistiku a politologii. „Mírně vzrostl zájem o studium jazyků, jakými jsou čínština, japonština a ruština,“ vyjmenovala Grigárková.

Každý rok otevírá fakulta až pět nových oborů, letos to byly například Archeologie, Nizozemský jazyk, literatura a kultura ve středoevropském kontextu či Ruština pro překladatele. „Za skutečný průlom v nabídce považujeme otevření oborů akreditovaných v cizím jazyce, jako jsou En-

glish Philology, Deutsche Philologie, Jewish and Israel Studies a European Studies and International Relation,“ dodala Grigárková.

Vyrovnaná teologie

Podle vývoje počtu podaných přihlášek je zájem o studium na cyrilometodějské teologické fakultě za posledních pět let stabilní.

„Dlouhodobě pozorujeme, že zájem o nabízené studijní obory je přiměřený a vzhledem k demografickým ukazatelům relativně uspokojivý. V současné době se nám potvrzuje, že zájmu ze strany uchazečů o studium odpovídá i nabídka našich studijních oborů a jejich modifikace při reakreditacích,“ zhodnotil zájem o studium na olomoucké teologii proděkan Petr Chalupa.

Převis fyzioterapie

Fyzioterapie na fakultě tělesné kultury je stále v obrovském převisu poptávky. Proděkan Svatopluk Horák uvedl, že se hlásí osmkrát více zájemců. Na 30 míst je podáno kolem 250 přihlášek. „U navazujícího studia je převis největší, trůfám si říci, že to jiná škola nemá,“ prohlásil Horák.

Tradičně je v kurzu rekreologie, tělesná výchova a sport. „Letos se zvýšil také zájem o dvouoborová studia, především učitelského zaměření s pedagogickou fakultou,“ podotkl Horák.

Za významný považuje proděkan rozdíl mezi prezenčním a kombinovaným studiem. „Došlo ke snížení poptávky po kombinovaných studiích. Jednou z příčin bude to, že jsme akreditovali jednotně všechny obory a zmizel nám původní obor rekreologie – pedagogika volného času a rekreologie – management volného času, stejně jako

trenérství a sport,“ tvrdí Horák. Svou roli podle něj hraje ale i vyšší finanční náročnost u kombinované formy studia.

Fyzioterapie podruhé

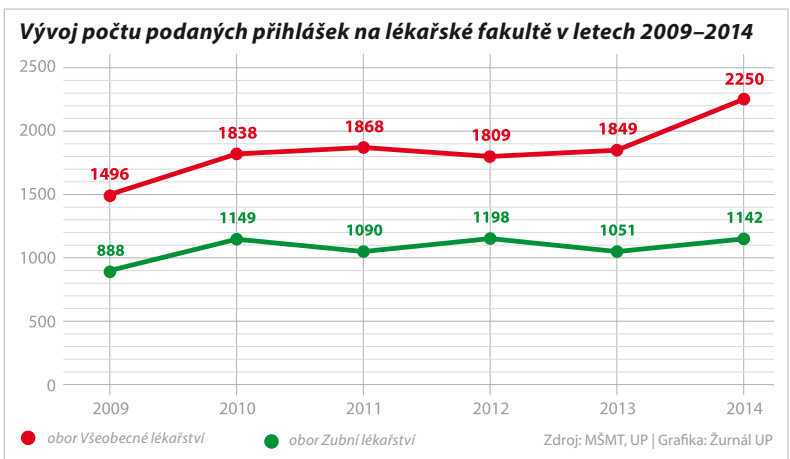
„Nejvíce uchazečů evidujeme o studium fyzioterapie, a to v bakalářském i magisterském studiu,“ potvrdila proděkanka fakulty zdravotnických věd Zdena Mikšová. Fyzioterapii chce na fakultě studovat 471 přihlášených.

„Pokud se týká vývoje zájmu o studium nelékařských oborů za poslední roky, lze říci, že registrujeme mírný pokles zájmu o obory v kombinované formě studia. Počty uchazečů o bakalářské studijní obory v prezenční formě studia jsou v posledních pěti letech vyrovnané, i když letos máme v oborech Všeobecná sestra a Radiologický asistent více zájemců než minulý rok,“ uvedla proděkanka. Konstatovala, že nepříznivý demografický vývoj se fakulty nedotýká. „Na zájmu o studium nelékařských oborů se podepisuje především stoprocentní uplatnitelnost našich absolventů na trhu práce,“ prohlásila Mikšová.

Na medicínu mohou pomýšlet jen nejlepší

Zájem uchazečů o studium na lékařské fakultě je dlouhodobě vysoký a několikaoborně převyšuje kapacitní možnosti fakulty.

Do přijímacího řízení pro akademický rok 2014/2015 na studijní obor Všeobecné lékařství řádně podalo přihlášku 2250 uchazečů. „Z tohoto celkového počtu uchazečů podmínky pro přijetí bez vykonání přijímací zkoušky splnilo celkem 170 uchazečů. Ke studiu bylo navrženo přijmout prvních 123 uchazečů s celkovým studijním

prospěchem do 1,07,“ uvedl proděkan Miloš Špidlen.

Dalších zhruba devět desítek míst bude od nového semestru obsazena na základě výsledků přijímacích zkoušek. Podobná je situace i na oboru Zubní lékařství, kam se letos přihlásilo 1142 uchazečů. Jen 80 z nich splnilo podmínky pro přijetí bez vykonání přijímací zkoušky a z nich bude bez zkoušky přijato ke studiu 22 uchazečů s celkovým studijním prospěchem 1,00.

Počty přihlášek na jednotlivých fakultách v letech 2010–2014

fakulta	2010	2011	2012	2013	2014
CMTF	594	698	739	721	705
LF	3 152	3 125	3 258	3 130	3 651
FF	9 520	9 184	8 436	8 358	8 009
PřF	3 865	3 726	3 879	3 993	4 271
PdF	7 887	10 718	10 065	8 242	8 114
FTK	2 277	2 628	2 172	2 250	2 405
PF	3 490	2 893	2 795	2 567	2 283
FZV	1 954	1 902	1 487	1 613	1 396
celkem	32 739	34 874	32 831	30 874	30 834

Zdroj: studijní oddělení UP

Poslední zasedání: senát schválil rozpočet i změny statutu na fakultách

PAVEL KONEČNÝ

Ke svému poslednímu zasedání se 21. května sešel Akademický senát Univerzity Palackého ve složení pro funkční období 2011–2014. A působil jako dobře namazaný stroj, když během půldruhé hodiny schválil všechny důležité jednací body, včetně rozpočtu či výročních zpráv.

„Dnešní schůze byla dobře připravena. Díky tomu, že se akademický senát jednou nekonal, byla řada bodů již předjednána v komisích, které měly na všechny připomínky více času a všichni senátoři měli více času na seznámení s nimi,“ vysvětlil předseda senátu Miroslav Dopita.

Rozpočet, zprávy, změny

Univerzita bude letos hospodařit s rozpočtem v rozmezí tří až čtyř miliard korun. Dotace z ministerstva činí 1,5 miliardy. „Rozpočet vychází ze schválení a odhadu jednotlivých fakult. Každá ale používá trochu jinou metodiku, takže nelze nyní říct přesnou částku,“ uvedl kvestor Jiří Přidal. Kromě pevně stanovených dotací a příspěvků za vědu a na studenty je podle něj nejednoznačné, nakolik se dají přesně naplnit kolonky grantů a projektů. „Dotace na studenta činí na fakultách zhruba čtyřicet procent příjmů, další peníze získávají z jiných zdrojů,“ vysvětlil Přidal.

Naposledy. Přítuknutí po posledním jednání akademického senátu. Uprostřed odcházející předseda Miroslav Dopita, vlevo místopředseda Marek Jukl, vpravo rektor Jaroslav Miller. Foto: PAVEL KONEČNÝ

Senát schválil také výroční zprávu o hospodaření univerzity v loňském roce, stejně jako výroční zprávu o činnosti. Změnami ve statutu univerzity nebo některých fakult odsouhlasil senát nové názvy kateder či jinou organizační strukturu.

Při projednávání novely Řádu vysokoškolské koleje upozornil studentský senátor Josef Kaštil na to, že návrh novely nebyl řádně a včas předložen kolejni radě. Novela zavádí do ubytovacích smluv nové pojmy, které vyplývají z nového občanského zákoníku, ale také počítá se zpřísněním

sankcí za použití elektrických zařízení na pokoji.

Loučení

Miroslav Dopita řídil z předsednického místa svou poslední schůzi. Do nového senátu nekandidoval. Za všechny kolegy mu poděkoval senátor Jiří Langer. Zmínil především profesionalitu a objektivitu. Celému senátu za jeho práci poděkoval i rektor Jaroslav Miller symbolickým připitkem.

„Končím s tím, že toto volební období se senátu podařilo konstruktivně řešit problémy pro univerzitu, a ne pro

zájmy jednotlivých organizací nebo částí univerzity. Z toho úhlu pohledu senát jednal věcně,“ zhodnotil uplynulé tři roky senátu jeho předseda Dopita.

Schůze byla poslední pro všechny zástupce studentů – vyjma Josefa Kaštila z fakulty tělesné kultury, ale i pro značnou část akademiků. Z 16 akademických pracovníků jich ve „velkém“ senátu zůstane jen pět. „Byl to dobře investovaný čas, kdy jsme vytvářeli pozadí činnosti univerzity a také jsme se podíleli na změně rektora. Osobně si myslím, že pan rektor potáhne tuto univerzitu ještě dál, kam si zaslouží,“ prohlásil končící senátor Alois Krobot z fakulty zdravotnických věd.

Po šesti letech v senátu skončil právník Jaroslav Sovinský. „Bylo to hezkých šest let, doufám, že i pro univerzitu, a jsem rád, že jsem k tomu mohl trošinku přispět. Novému senátu i panu rektorovi přeji, ať se daří,“ řekl.

Definitivně poslední schůzi v senátorské pozici měla za sebou i Dagmar Riegrová z lékařské fakulty. „Odcházím s dobrým pocitem, že nebylo nic zanedbáno. Volba současného pana rektora je garancí, že se rozběhnou nové svěží proudy. Jsem ráda, že jsem zachytila etapu, kdy se začalo budovat, kdy vznikla vědecká centra. Jsou to investice do budoucna stejně jako zázemí pro studenty, dobudování fakult a všechno kolem,“ řekla Riegrová.

Nový akademický senát univerzity se poprvé sejde v červnu.

Podnikavou hlavu prokázal nejlépe autor nového osvětlovacího systému

První účast v soutěži „podnikavců“ a hned vítězství! To je příběh 29letého Radka Poislů ze Zábřehu, který letos vyhrál soutěž Podnikavá hlava pořádanou Vědeckotechnickým parkem Univerzity Palackého. Svoji budoucnost vidí spojenou s osvětlovacím systémem AmoTec, jenž vyvinul.

„Práce je reakcí na zákaz prodeje klasických žárovek vydaný Evropskou unií. Dalším důvodem byla skutečnost, že v mnoha zejména starších budovách nejsou dodržovány příslušné normy na intenzitu osvětlení. My jsme proto vyvinuli vlastní LED světelné zdroje, do kterých jsme integrovali řídicí jednotku, jež inovativním způsobem detekuje osoby v osvětlovaném prostoru,“ představil Poisl produkt, o jehož kvalitách přesvědčil i porotu. Jeho systém má zákazníkům přinést oproti stávajícím osvětlením více komfortu, bezpečí a také energetickou úsporu.

Účast v soutěži bral jako možnost ověřit si, zda projekt stojí za to. „Potřeboval jsem reflexi o tom, jestli stojíme nohama pevně na zemi. Což nám vítězství potvrdilo. Pokusíme se z něj vytěžit maximum,“ prozradil. Výhru 50 tisíc korun věnuje na zlepšení designu produktu.

Druhé místo získal Pavel Ředina s návrhem nových technologií mytí

v polovodičové výrobě a pomyslný bronz si odnesl Jan Císař za online fitness klub. Celkem si finalisté rozdělili ceny v hodnotě 600 tisíc korun. K tomu obdrží i rady odborníků a zázemí při rozjezdu podnikání.

Výuka první pomoc přes zážitky

Do soutěže letos své podnikatelské záměry zaslalo 54 autorů, do finále se jich probojovalo 12. Oproti předchozím ročníkům měli větší zastoupení posluchači olomoucké univerzity. K nim patří i vítězka zvláštní kategorie Podnikatel v sukních Lucie Balarinová, studentka doktorského studia ošetřovatelství na fakultě zdravotnických věd. Porotu přesvědčila projektem První pomoc živě. Zlepšit informovanost lidí se rozhodla mladá žena již ve svých 18 letech. Tehdy se totiž v autobuse ocitla v blízkosti muže s epileptickým záchvatem.

„Vůbec jsem nevěděla, co mám takto v terénu a holýma rukama dělat. Tam jsem se rozhodla, že to chci změnit. Postupně z toho vznikla První pomoc živě! Jedná se o výukové zážitkové kurzy. Lidé se dozvědí informace i na základě modelových situací s namaskovanými figuranty,“ vysvětlila Balarinová.

Výherce Podnikavé Hlavy Radek Poisl, vítězka kategorie Podnikatel v sukních Lucie Balarinová (vpravo) a zástupkyně vítězného projektu středoškolaček Markéta Žáková. Foto: MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Středoškolačky myslí na majitele fotoaparátů

Ze sedmi projektů středoškolaček porotu nejvíce zaujaly designové popruhy na fotoaparáty od Kristýny Zapletalové a Markéty Žákové. Studentky druhého ročníku Střední školy designu a módy v Prostějově přišly s nápadem, který by podle nich mohl vyplnit prázdné místo na trhu.

Kvalita soutěžících roste

Podle pořadatelů se úroveň klání rok od roku zvyšuje. „Opět převažovaly záměry využívající internet, ale zvýšil se počet soutěžních příspěvků zaměřených na nové služby, výrobky nebo technologie,“ uvedla projektová manažerka Vědeckotechnického parku Univerzity Palackého Silvie Polánková. (srd)

Zlato i stříbro z Rallye Rejvís pro studenty olomoucké lékařské fakulty

Posluchači lékařské fakulty v květnu zvítězili v soutěži posádek zdravotnických záchranných služeb Rallye Rejvís. V konkurenci dvanácti týmů získali v kategorii studentů lékařských fakult první i druhé místo.

Helena Bohuslavová, Václav Staněk a Světlana Hrachovinová obsadili první místo. Loňská vítězná skupina, kterou tvořily Veronika Jančíková, Jana Šašínková a Ivana Janíčková, získaly druhou příčku.

Letošní ročník soutěže Rallye Rejvís věnované urgentní medicíně a medicíně katastrof studenti olomoucké lé-

kařské fakulty naprosto ovládli. Třetí místo získali medicí z Slovenské zdravotnické univerzity v Bratislavě.

Foto: VERONIKA MATUŠKOVÁ

„Mám obrovskou radost. Nečekali jsme, že se umístíme,“ uvedla členka vítězné skupiny Helena Bohuslavová.

Nejtěžší podle ní byl takzvaný kuchař. „Jednalo se o pacienta s těžkým stadiem rakoviny a naši úlohou bylo nezahajovat resuscitaci, ale snažit se zmírnit stres příbuzných. Měli jsme zajistit legislativní souvislosti. V urgentní medicíně se učíme resuscitovat, zachraňovat životy, ne

Anketa

BOJÍTE SE STÁTNIC?

Kristýna Horáková
1. ročník FTK

Strach nemám. Ve vyšších ročnících nemám moc známých, takže konkrétně o svých státnicích toho ještě moc nevím.

Radim Chroust
3. ročník LF

Myslím si, že ve srovnání se zkouškami, které mám teď na medicíně ve třetím ročníku, jsou státnice na kterékoli jiné vysoké škole lehčí. Státnice na medicíně budou určitě ještě těžší, ale už budu vědět, že ten doktor budu, teď to ještě nevím.

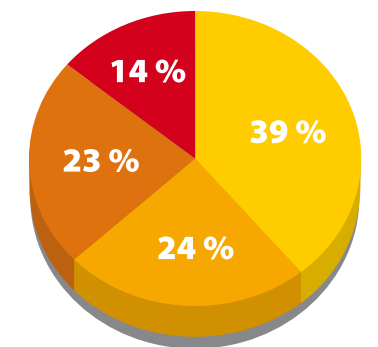
Tereza Hrnčálová
2. ročník FF

Zatím se nebojím, to teprve přijde. Jsem ve druhém ročníku a navíc plánuju jet na rok pryč. Ještě je času dost, ale bude to určitě těžké. Dnes mám zrovna zkoušku ze španělské morfologie, což je právě jeden ze státnicových předmětů.

Martin Havelka
5. ročník FF

Teď jdu zrovna na obhajobu, státnice dělám 6. června. Nebojím se, protože mám minimálně ještě jeden termín v září. Uklidňuje mě i to, že když budu mít některý předmět hotový, už ho nemusím opakovat znovu, takže je velká šance, že aspoň něco si z toho odnesu. Jedny státnice už mám za sebou, takže zhruba vím, do čeho jdu.

Bojíte se státnic?

- ☒ Bojím. A jak!
- ☐ Ještě jsou daleko...
- ☐ Nebojím, věřím si.
- ☐ Co jsou státnice?

Zlomte vaz

Anketní otázka, zda se bojíte státnic přilákala 179 hlasujících a 69 z nich svůj strach přiznalo kliknutím na odpověď: Bojím. A jak! Naproti tomu 26 vtipálků či neználků zvolilo odpověď: Co jsou státnice?

Zhruba polovinu všech hlasujících tvořily odpovědi, které se státnic nebojí nebo si je nepřipouští. Otázkou je, zda ke státním závěrečným zkouškám budou připuštěni všichni z těch, co si myslí, že státnice jsou ještě daleko. Nejsou. Je jedno, jaký studujete obor, státnice máte na krku vždycky dříve, než byste čekali.

Doba státnic je tady i nyní. Budeme vám při nich držet palce, abyste se pak mohli při slavnostní promoci dotknout žezla své fakulty. A po promoci si užijte léto. Jaký typ léta máte nejraději – to už je námět nové ankety na stránkách Žurnálu Online. (mav, caf)

„Přísahaly mi už tisíce studentů a je to pro mě vždy svátek“

PAVEL KONEČNÝ

Josef Horák má mezi pedely na univerzitě výsadní postavení. Kromě toho, že je pedelem přírodovědecké fakulty je i pedelem rektorským. „Máme s pedely dobrou partu, jeden druhého ctíme. Občas za sebe zaskakujeme,“ řekl Horák.

První žezlo, které držel v ruce, bylo rektorátní. Od té doby je pedelem rektorů a s některými si i tykal. „Vždy to ale byly osobnosti a měl jsem k nim úctu,“ podotkl.

Josef Horák vystudoval obchodní akademii, ale na univerzitě dělal vždy údržbáře. Pedelování je práce, která ho baví a naplňuje. Tvrdí, že se na každý obřad těší.

Jak jste se k pedelování dostal?

Náhodně. Onemocněl zvukař a já jsem šel pouštět hudbu, shodou okolností se pedelovi udělalo nějak nevolno. Bylo to v bývalé aule staré pedagogické fakulty, dnes tam je teologická, kde se nedalo nijak větrat. Nezbylo nic jiného, než abych se do toho oblíknul a už mi to zůstalo.

Jaké to pro vás poprvé bylo?

Řekli mi, půjdeš tam, přeče jsi to viděl. Jenže já to viděl jen jednou a ještě přes kukátko od toho zvuku. Nevěděl jsem, do čeho jdu, kopíroval jsem kolegu, co choďoval jako pedel na přírodovědec-

Foto: PAVEL KONEČNÝ

ké fakultě. Řekli – půjdeš, nespěchat, rozvázným krokem, postavit se, sednout si.

O co všechno se pedel stará?

O žezlo a rektorský řetěz, ale čištění se zadává do zlatnictví. Před obřadem musím všechno zkontrolovat. Někdy pomáhám s oblékáním. Také musím

kontrolovat, aby vše bylo správně oblečeno, aby někdo z prorektorů, když dorazí na poslední chvíli, neměl třeba čepici naopak.

Máte nějaký scénář ceremoniálu?

Za ty roky už ho mám v malíčku, ale vždy je na místě někdo, kdo na to dohlíží. Já se předem vždy dívám na

trasu, kudy se půjde, kde jsou židle a jak rychle by se mělo jít.

Stávají se někdy nějaké chyby?

Zpravidla jsou to maličkosti, které nikdo ostatní ani neodhalí.

Odhadnete, kolik jste odpromoval studentů?

PEDEL

Pedellus, jinak také bedellus, bide-llus, cursor, servitus či minister universitatis – univerzitní zřízenec. Slovo pedellus se patrně odvozuje od latinského pedum, což je hůl.

Přísahaly mi určitě už tisíce studentů a je to pro mě vždy svátek. Nepočítal jsem to, snad někdy později, až budu mít čas.

Přísahal vám na žezlo někdo z rodiny?

To ne. U dcery jsem si ti to upřímně přál, ale nestalo se to. Většinou to byli známí nebo jejich děti.

Jste také pedelem děkana přírodovědecké fakulty, je v tom pro vás rozdíl? Pro mě to má stejnou váhu. Je to pro mě rovnocenné, i když se obřad mírně liší.

Který talár máte radši?

No, ten rektorský, má něco do sebe.

Které žezlo je těžší?

To rektorské. Ale mezi fakultami jsou asi o něco těžší žezla pedagogické a právnické fakulty.

Máte nějakého náhradníka?

Mám dokonce dva, kteří můžou za mě zaskočit na přírodovědě, jsou to Petr Šimáček a Honza Hercik z katedry geografie.

Být pedelem

„Moc dlouho to nedělám,“ prohlásil pedel lékařské fakulty František Koukol, „oni tady byli přede mnou kluci, co už odešli do důchodu, takže takových plus minus dvacet roků,“ usmívá se pod vousy sedmdesátiletý pán. Jeho pečlivý, rozvázný a přitom radostný přístup je esencí pedelství. Trojdílné žezlo sestavuje s téměř posvátnou úctou. Slibovaly mu na něj asi čtyři tisíce lékařů. „Některé potkávám a s některými se znám osobně, protože kdysi byla kolej tady u nás v budově,“ vysvětlil.

Legenda fakulty ale zvažuje odchod. „Zatím ještě pracuji, ale doma mně už nadávají, tak uvažuji o tom, že bych to pomalinku někomu předal. Vidím to tak na letošek do konce roku,“ řekl Koukol.

Ještě déle slouží Václav Černý z pedagogické fakulty, děkany ale spočítané nemá. Talár a žezlo nosí na ceremoniálech přes třicet let. „To bylo ještě na staré budově, byl tam starší pan pedel, který jednou nemohl, tak si vzpomněli na mě. Popadnul jsem to a už mi to zůstalo,“ popsal své začátky mistr z knihařské dílny. Do zlatého taláru se obléká několikrát v roce. „Velkých promoci bývá i dvacet za týden. Pět šest denně.“ K tomu podzimní a doktorské promoce, imatrikulace, inaugurace.

Naopak jepiči pedelskou kariéru má za sebou (a ještě kratší před sebou) pedel fakulty zdravotnických věd Martin Dvořáček, čtvrtý v šestileté historii fakulty. „U nás na fakultě se funkce pedela točí po oborech a loni připadla na fyzioterapii. Chtěli prváka a my tam jsme jenom tři. Rozhodovali jsme se mezi

sebou a volba padla na mě, ale dělat to chtěli vlastně všichni,“ popsal Dvořáček.

„Je to myšlenka první děkanky a zatím nebyl důvod ji měnit, zkušenosti máme jen pozitivní. Končící pedel je vždy takovým poradcem nového. Navíc máme obřad na videu, tak si to může kdykoliv nastudovat,“ uvedla Alena Cholínská ze studijního oddělení.

Vyučený elektrikář Kamil Blahut pedeluje také druhým rokem. Na teologické fakultě vystřídal svého předchůdce z knihovny. „Už to nějak nezvládal,“ zdůvodnil.

Tři roky pedeluje na právnické fakultě i původní zámečník Viktor Kráčmar. „Nastupoval jsem jako údržbář, ale hned mi řekli, že budu i pedelem. Baví mě to,“ prohlásil. „Oblíkám děkanku, pomáhám jí s řetězem a potom ji vedu.

O řetěz a žezlo se musím starat, aby to vypadalo, musí se to leštit,“ popsal svou práci. Talár podobný kimonu obléká třikrát čtyřikrát za rok. Předchůdce byl stejně vysoký, tak mu padl. „A žezlo, to mám nejtěžší ze všech fakult, to mám vyzkoušené,“ tvrdí Kráčmar. Ale na těžké žezlo si stěžoval i Černý i Dvořáček.

„To moje není těžké,“ přiznal s dávkou skromnosti pedel filozofické fakulty Zdenek Zatloukal. Od roku 1997 se mu ale také už trochu proneslo. Zprvu si musel trochu zvykat na hudbu. „Když jsem začínal, tak to mi organizátoři museli půl hodiny předtím pustit, abych si to vyzkoušel. Dnes už je to rutina,“ dodal.

„Nejtěžší jsou nástupy, hlídat si krok, abych šel na tu znělku a došel včas,“ svěřil se Petr Šebesta z fakulty tělesné kultury. „Na co si hodně dávám pozor, tak jsou tady ty výstupky,“ ukazuje na žezle.

„Studenti když přísahají, tak se o ně často chytají rukávama. Můžou mi to vytrhnout z ruky,“ naznačil Šebesta.

Podle Blahuta je nejtěžší na pedelování to teplo, zvláště v létě. „Je v tom vedro, to vám řeknu,“ řekl na adresu taláru také Kráčmar. Proto jsou na některých fakultách novější „odlehčené“ verze. Nový talár má fakulta tělesné kultury i lékařská. „Mám ho od podzimu, sloužil jsem v něm zatím jenom jednou,“ potvrdil Šebesta.

Jaké je být pedelem? „Někdy je to i veselé a vtipné,“ řekl Blahut. „Zvykl jsem si na to, člověk se dostane mezi lidi, mezi tu špičku ledovce,“ konstatoval Černý. „Až budu předávat talár, bude mi to líto. Na druhou stranu, ať si tu slávu užije někdo další,“ prohlásil Dvořáček. Na jeho vlastní promoci bude pedelem někdo jiný. (caf)

pedel CMTF Kamil Blahut
52 let, údržbář, školník, topič

pedel LF František Koukol
70 let, správce budov

pedel FF Zdenek Zatloukal
52 let, údržbář

pedel PřF Josef Horák
59 let, údržbář

pedel PdF Václav Černý
59 let, knihař

pedel FTK Petr Šebesta
49 let, údržbář, řidič

pedel PF Viktor Kráčmar
27 let, údržbář

pedel FZV Martin Dvořáček
22 let, student fyzioterapie

Kaple Božího Těla přilákala za Noci kostelů přes dva tisíce návštěvníků

VELENA MAZUCHOVÁ

Komentované prohlídky, hudební vystoupení, program pro děti i pořadatelské služby – takovými aktivitami se do letošní Noci kostelů zapsali studenti Univerzity Palackého. Očekávání předčily především davy zájemců o premiérové otevření kaple Božího Těla v univerzitním Uměleckém centru.

„Zájem jsme předpokládali, protože kaple není veřejnosti běžně přístupná, ale výsledný součet čarek opravdu předčil veškerá naše očekávání,“ prohlásila Jana Macháčková ze studentského spolku StuArt, která se podílela na přípravě programu a komentovaných prohlídkách.

Úspěšná premiéra

K pořadatelům do kaple Božího Těla proudili návštěvníci od brány Konviktu i z vchodu v Univerzitní ulici. Výklad k historii a umělecké výzdobě interiéru tak téměř nepřerušovaně doprovázelo razítkování poutnických pasů. Už kolem deváté večer jich studentští pořadatelé „odbavili“ na patnáct set.

Při komentovaných prohlídkách se přitom vystřídali osmkrát. „Otázky nám posluchači téměř nepokládají, i když jsme na ně připraveni. Asi je

výklad příliš vyčerpávající,“ uvedla s úsměvem Macháčková.

„Zatím jsem to odvyprávěl jenom třikrát, na rozdíl od holek, které se vystřídal už popáté,“ dodal zhruba v polovině noci její spolužák z katedry dějin umění Tomáš Navrátil.

Uznání návštěvníků ale získal stejně jako jeho kolegyně. „Je vidět, že mají přehled, nečtou to z brožury a vědí, o čem mluví,“ zhodnotil je Jan Paroha, jeden z tisíců návštěvníků.

Prohlídky kaple prokládali hudebním vystoupením členové příležitostného tria, které sklízelo nadšený potlesk. V přestávkách zvaly zlidovělé evergreeny ke vstupu do kaple přímo z ulice.

V přilehlém atriu provázely studentky dějin umění dětské návštěvníky animačním programem s omalovánkami s postavami v barokních oděvech, vědomostním kvízem nebo kostkami s motivy barokních obrazů. „Přicházejí sem celé rodiny. Spolu s rodiči se tady vystřídal děti ve věku od tří až do dvanácti let,“ informovala Ivana Láníková.

„Je vidět, že díky studentům je program oživením celé Noci kostelů. Snad se příště podaří zařadit do programu i kapli svatého Jeronýma na radnici,“ komentoval inspiraci z Konviktu náměstek primátora Ladislav Šnevajs.

Razítko pro celý rok

Zapojení kaple do Noci kostelů bylo podle manažerky Uměleckého centra Jany Koulové další využitou pří-

Studenti a absolventi ve „svém“ kostele

Pořadatelské role ve studentském kostele Panny Marie Sněžné se ujal dobrovolník z Vysokoškolského katolického hnutí. „Informujeme o programu, který zahrnuje komentované prohlídky, koncert chrámového sboru Salve a návštěvu barokního kůru s varhanami,“ přiblížila svou roli studentka přírodovědecké fakulty Barbora Otrubová. Informačním stanovištěm prošlo letos rekordních tři a půl tisíce návštěvníků.

„Sněžka“ přilákala i bývalého studenta přírodovědecké fakulty Fi-

ležitostí otevřít se o něco více široké veřejnosti. „Umělecké centrum stejně jako při nedávné Muzejní noci naplnilo jednu ze svých původních idejí – stát se součástí kulturního života Olomouce,“ zdůraznila Koulová. Cen-

lipa Chlupa. „Panna Marie Sněžná, to jsou hlavně vzpomínky na studentská léta. Nejlepší mše byly ty odpolední, v přestávce mezi přednáškami,“ vzpomněl bývalý člen studentské scholy.

Dveře otevřené setkání

Příležitosti otevřít brány kostelů lidem, kteří do nich obvykle nevstupují, si cení i pořadatelé. „Je to možnost přivítat je v prostoru, ve kterém téměř každodenně žijeme, a vyjít jim vstříc. Je to zajímavá a hlavně radostná práce,“ uvedl studentský kněz z kostela Panny Marie Sněžné Petr Havlíček.

Podle proděkana teologické fakulty Damiána Němce, který provázal návštěvníky olomouckého dominikánského kláštera, představuje Noc kostelů prostor pro nečekaná setkání s lidmi, kteří do posvátných prostor zamířili po dlouhé době. „Někdy jsou to i zcela zásadní hovory o životě, které pak mohou pokračovat i při dalších setkáních. Jsou to prostě otevřené dveře,“ dodal Němec.

Noc kostelů proběhla letos ve více než dvaceti olomouckých kostelích v pátek 23. května. Olomoučtí vysokoškoláci oživilí její program také v prostorách katedrály sv. Václava, v modlitebně Církve bratrské, ve farním sboru Českobratrské evangelické církve, v kapucinském nebo dominikánském kostele.

Svět podle Plinia se zrodil na katedře hudební výchovy

Překvapivě moderní a svěží. Taková je nová komorní opera Tomáše Hanzlíka Svět podle Plinia. Napsal ji pro Dětskou operu při Slovanském gymnáziu Olomouc. Při světové premiéře v hudební Galerii Podkova se setkala s nadšeným potleskem.

„Od počátku jsem toto představení chápal jako experiment, jehož podstatou je přijít na nové skutečnosti, na nové cesty. V tomto smyslu byla premiéra jednoznačně úspěšná,“ uvedl autor Tomáš Hanzlík z katedry hudební výchovy.

Opera vznikala poměrně dlouho jako improvizace, přes fixaci až po opětné rozvolnění v aleatorických postupech. Takový přístup však podle Hanzlíka klade extrémní nároky na účinkující. „Musejí zvládnout předepsaný text a zároveň být schopni realizovat hudební doprovod na základě daných modelů. Celkovou stopáž ovlivňují herci až na scéně. Hlídnají nejen vzájemnou soudržnost, ale i celkovou celistvost. Tu má každý posluchač někde jinde,“ vysvětlil Hanzlík.

K antice, z níž osoba Gaia Plinia vychází, má Tomáš Hanzlík intenzivní vztah již od dětství. „Poslední léta pravidelně jezdím koncertovat do Itálie, právě do oblasti kolem Vesuvu, kte-

Svět podle Plinia v podání studentů Slovanského gymnázia.

rý Plinia při erupci v roce 79 usmrtil,“ řekl. Hanzlíkův zájem však není inspirován touto katastrofou. Tématem opery je Pliniova encyklopedie, věnovaná tehdejšímu povědomí o člověku a jeho místě v kosmu.

„Čtení tohoto díla mne opětne přivedlo k otázce, zda existuje nějaký pokrok, zda každé další poznání nestaví před člověka tolik nových otázek, díky nimž se nakonec stává stále víc nevě-

doucím a zmateným tvorem. Člověk tak zapomíná na nejpodstatnější otázky své existence a ničí to, bez čehož nebude schopen přežít, své životní prostředí. Je to vlastně ekologická opera,“ uvedl Hanzlík.

Světová premiéra nové komorní opery Svět podle Plinia se prostorem hudební galerie Podkova rozezvuchela jako součást programu Noci muzeí. V druhé části operního večera se ná-

Foto: MILADA HRONOVÁ

vštěvník Podkovy setkal s povedenou parodií dramatu Romeo a Julie, jejíž repríza se uskuteční ve stejných prostorách 12. června společně s největším hitem Dětské opery Neuvěřitelným dobrodružstvím Tykve a Saláma.

Svět podle Plinia čeká reprízu v Kroměříži. Společně s touto operou se posluchač a divák vůbec poprvé setká i s další novou operou Hanzlíka, Pokladem z Arkádie. (map)

Veřejné prostory ve středověku

Náměstí je z hlediska archeologie v mnoha ohledech unikátní prostor. Nebývá plošně porušeno zástavbou, a stává se tak cenným zdrojem informací. Řadu zajímavých poznatků, mnohdy až překvapivých, přinese mezinárodní seminář Veřejné prostory ve středověku, který se chystá přístupy i výsledky bádání srovnat.

Seminář bude informovat o archeologických výzkumech Hlavního náměstí v Krakově a Dolního náměstí v Olomouci. Uskuteční se v souvislosti s výstavou Tajemství skrytá pod zemí, která představuje v historických prostorách křížové chodby Zdikova paláce archeologické výzkumy na historických náměstích dvou významných měst – Krakova a Olomouce.

Seminář doprovodí sborník věnovaný výzkumům na náměstí významných středoevropských center. Uskuteční ve dnech 4.–5. června v Arcidiecézním muzeu Olomouc (Václavské náměstí 3). Výstava je instalována v Arcidiecézním muzeu do 28. září. (map)

Polskimi oczami, czeskimi uszami

Czeska kultura może być dla Polaka bardzo ciekawa zwłaszcza ze względu na swoją niejednoznaczność. Z jednej strony czeska historia jest, podobnie jak polska, pełna traumatycznych wydarzeń, klęsk, ludobójstwa oraz upokorzeń, z drugiej zaś strony nie znam drugiego narodu w Europie, w którego języku tak ważne byłyby słowa legrace, klídek oraz pohodička i gdzie tak wielu byłoby Szwejków, błaznów i innych komediantów. Legendarny zespół The Plastic People of the Universe śpiewa, że „śmieszność i groza to siostry”. Mam wrażenie, że idea ta w czeskiej mentalności zagnieżdżyła się podświadomie bardzo mocno. W końcu w języku czeskim słowo rakvička oznacza zarówno malutką trumnę, jak i podłużny słodki wypiek cukierniczy. Stosunkowo mocno utożsamiam się z odkryciem Paula Wilsona, który na samym początku lat 70. występował z „Plastikami”. Znalazł on bowiem w czeskiej kuchni klucz do tutejszego postrzegania rzeczywistości: „Napchany ciężkimi knedlami, kiszoną kapustą oraz piwem oparłem się wygodnie i zacząłem słuchać Velvet Underground, [...] i kiedy tak ich słuchałem, poczułem w tej muzyce głębię, której nigdy wcześniej odczuwałem, jak gdybym słyszał ją po raz pierwszy czeskimi uszami”. Choć nieraz trudno powiedzieć, czy ta głębia naprawdę tu jest, czy tylko pije się w Czechach dużo piwa.

Marcin Wągiel
lektor polštiny
Katedra slavistiky FF UP

Polskýma očima, českýma ušima

Česká kultura je pro Poláka velmi zajímavá zejména kvůli své nejednoznačnosti. Na jednu stranu jsou české dějiny, stejně jako polské, plné traumat, porážek, genocidy a ponížení, na druhou stranu však neznám jiný národ v Evropě, v jehož jazyce by slova, jako jsou legrace, klídek a pohodička, byla tak důležitá a kde by bylo tak mnoho Švejků, šašků a dalších komediantů. Legendární skupina The Plastic People of the Universe zpívá, že „směšnost a hrůznost jsou sestry”. Mám dojem, že se v české kultuře tato idea usadila velmi pevně. Vždyť čeština je jazyk, ve kterém rakvička znamená jak malinkou rakev, tak podlouhlé sladké cukroví. Poměrně silně se ztotožňuji s odhalením Paula Wilsona, jenž na úplném počátku 70. let vystupoval s Plastiky. Ten totiž našel v české kuchyni klíč ke zdejšímu vnímání skutečnosti: „Nasycen těžkými knedlíky, kyselým zelím a pivem pohodlně jsem se opřel a poslouchal Velvet Underground, [...] a jak jsem tak poslouchal, ucítil jsem v té muzice hloubku, kterou jsem nikdy předtím nepociťoval, jako kdybych to poprvé uslyšel českýma ušima. “ I když je občas těžké říci, zda tato hloubka tady doopravdy je, nebo zda se jen v Česku pije hodně piva.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INOVACE A MODERNIZACE VÝCHOVY KE ZDRAVÍ reg. č.: CZ.1.07/2.2.00/18.0009

K 31. 5. 2014 na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci úspěšně končí realizace projektu v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost „Inovace a modernizace výchovy ke zdraví“ reg. č.: CZ.1.07/2.2.00/18.0009, který na Pedagogické fakultě UP probíhal od 1. 6. 2011.

Cílem projektu bylo inovovat a modernizovat bakalářský studijní program Specializace v pedagogice ve studijním oboru Výchova ke zdraví se zaměřením na vzdělávání v kombinované formě na PdF UP v Olomouci. Předkladatelé tak reagovali na požadavky vyplývající ze záměrů vzdělávací politiky a probíhající kurikulární reformy.

V průběhu 36-ti měsíčního trvání byly v souladu s cíli projektu realizovány a splněny následující klíčové aktivity: bylo vydáno 29 studijních opor a 2 recenzované sborníky z mezinárodních konferencí, bylo vytvořeno e-learningové studium, které je zaměřené na antropologické, psychologické, sociální a rizikové aspekty zdraví, uskutečnilo se 9 odborných seminářů a 2 mezinárodní vědecké konference. První mezinárodní konference „Antropologicko-psychologicko-sociální aspekty podpory zdraví a výchovy ke zdraví“ se uskutečnila 24. a 25. 10. 2012 a druhá mezinárodní konference „Fórum zdraví ve vzdělávání 2014“ se uskutečnila 4. a 5. 4. 2014.

Smyslem výše uvedených klíčových aktivit projektu bylo zvýšit kvalifikovanost a úroveň pedagogických kompetencí studentů VŠ v oboru Výchovy ke zdraví se zaměřením na vzdělávání v kombinované formě studia. Cílová skupina studentů byla dostatečně teoreticky a prakticky připravena předávat nové poznatky s využitím moderních metod o zdravém způsobu života žákům a přispějí tak ke zdravému životnímu stylu a pomohou minimalizovat rizikové faktory životního stylu u dětí.

doc. PaedDr. Miroslav Kopecký, Ph.D.
řešitel projektu

PI 1417

olincO

Olomouc Linguistics Colloquium

Ve dnech 5. - 7. června 2014 proběhne v uměleckém centru Univerzity Palackého **druhý ročník všeobecně lingvistické konference Olinco**. Konference bude věnována synchronním a diachronním aspektům gramatiky, fonologie nebo sémantiky. Přednesené výstupy se zaměří na popis jazyka, osvojení jazyka, performance, překlad nebo jazykové defekty. Účastníci se budou věnovat zejména popisu a zdůvodnění lingvistických struktur a zároveň objasní vztah těchto struktur k některým aspektům použití jazyka jako je struktura informací, fonetika nebo sémantika. Konference se koná v rámci výzkumného projektu ESF Jazyková rozmanitost a komunikace (CZ.1.07/2.3.00/20.0061).

Logos: ESF, Evropská unie, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Univerzita Palackého v Olomouci.

INVESTMENTS IN EDUCATION DEVELOPMENT

PI 1416

MŮŽE SE OLOMOUC STÁT ČESKÝM „CYKLISTICKÝM“ OXFORDEM?

11. června 2014 | 18:00 | Jazz Tíbet Club (Sokolská 48, Olomouc)

Svoji vizi města, které má bohatou historii a je tradičním sídlem velké univerzity, představí: rektor Univerzity Palackého Jaroslav Miller a zástupci politických stran působících na území města. Diskusi moderují Jaroslav Martinek (Asociace měst pro cyklisty) a Zdeněk Hamřík (Univerzita Palackého).

Olomouc i Oxford jsou vyhlášená univerzitní města s dlouhou tradicí. Oxford vytvořil pro studenty ideální podmínky pro každodenní používání jízdního kola jako běžného dopravního prostředku. Olomouc v tomto směru stále hledá svoji cestu. Budou politické strany naslouchat zkušenostem z ostatních českých měst? Jak bude cyklistická doprava zahrnuta v programech politických stran?

Přijďte se také zeptat politiků, jak bude Olomouc vypadat v příštích letech.

PR 1420

Jak se zkoumá v Tanzanii?

Svět očima zkušeností studentů katedry rozvojových studií.

Kokrhání. Praskání plechu. Kapky vody dopadající na hliněnou zem. Mňau! Zvuky marného vymetání všudypřítomného prachu. Šumění listů... Crrr! Vstávat!

„Habari za kwamka?“ ptá se mě každé ráno babu, děda, u kterého bydlím. „Nzuri, habari za asubuhi?“ bývá má odpověď. Vstáváme okolo sedmé, dnes je venku už pěkné vedro. Odpoledne nejspíš přijde pořádná bouřka. Madawa chystá snídani, dnes budeme mít opět smažené placky z rozmačkaných banánů a kukuřičné mouky. Není to špatné, zejména v kombinaci se silně

oslazeným tanzanským černým čajem vařeným nad ohněm, ale po určité době by člověk rád nějakou změnu.

Čekám na Miadiho, jednoho z mála místních lidí, kteří hovoří plynne anglicky. Pomáhá mi s výzkumem o tradicích a vnímání turismu. Celé dny trávíme návštěvami lidí v jejich příbytcích, na jejich polích či na návsi. Miadi znamená v překladu „slib“, ale nelze říci, že by Miadi dorazil vždy ve slíbenou hodinu. Aspoň mám čas vyprat si oblečení. Do vesnice Malawatu na jihozápadě Tanzanie nevede elektrina. Užívám si počítačových prázdnin a musím říct, že mi to velmi uvolňuje mysl i ztuhlé krční svalstvo.

Kolem půl jedenácté konečně vyrážíme lovit další respondenty. Miadi už má opravené kolo, můžeme dnes dojet až do Utengule, vesnice vzdálené asi 10 km. První rozhovor nahrávám hned na začátku vesnice s majitelem malého obchůdku. Popisuje mi, jak probíhá

jeho běžný den, co dělá jeho manželka a děti, jak se stravují a podobně. Pochází z kmene Sangu, který v této oblasti tvoří asi čtvrtinu všech obyvatel. V dnešní době však outsider jako já od sebe příslušníky jednotlivých kmenů těžko rozezná. Muži se oblékají do kalhot a košil, ženy většinou nosí sukně nebo šaty a kolem pasu si zavazují tradiční kitenge s africkými vzory. Pouze Masajové a pár Sukumů stále nosí oblečení typické pro jejich kmen.

Podobně jako s oblečením to je i s mnohými dalšími tradicemi a kmenovými jazyky. Obojí se závratnou rychlostí vytrácí. Svůj podíl na tom také má proces globalizace, který je patrný i zde. Spousta lidí vlastní mobilní telefony, jejich rodiny jsou rozestry ve velkých tanzanských městech i v zahraničí, v oblasti funguje několik zahraničních neziskových organizací, skoro každý malý kluk zná Petra Čecha.

„Mvua inakuja!“ potvrzují místní moji ranní domněnku odpolední bouřky. Stihli jsme dnes jen tři rozhovory a radši pádíme zpět do Malawatu. V oblasti je zrovna období dešťů, které letos opravdu přeje místním rýžovým polím. Doma už na nás čeká večere v podobě rýže s fazolemi a dušenými zelenými listy, vše lokálně vypěstované. „Karibu chakula!“

Desátá odbila, čas jít spát. Důkladně zastrkávám moskytiéru. Světlo baterky nad knihou. Usínám. Velmi vysoké a všudypřítomné „Bzzzzzz!“ Pomalé kapky dopadající na plechovou střechu. „Usiku mwema, dobrou noc.“

Veronika Ambrozyová

Autorka strávila začátkem roku 2014 v Tanzanii celkem dva měsíce. Do Tanzanie se dostala díky neziskové organizaci OS Maendeleo a finanční podpoře Katedry rozvojových studií.

MODERNIZACE STUDIA BIOFYZIKY

Výuka biofyziky má na Přírodovědecké fakultě UP již více než třicetiletou tradici. Studenti oborů Biofyzika a Molekulární biofyzika získávají solidní základy z matematiky, fyziky, chemie i biologie a jsou po absolvování studia platnou součástí interdisciplinárních týmů.

Dlouhá léta byl „na biofyzice“ dominantním směrem výzkum fotosyntézy a fyzikálních aspektů rostlinné fyziologie. Tento směr má na katedře biofyziky stále významné místo, ale postupně se rozvíjejí další výzkumné směry, které mají vztah k fyziologii člověka a lékařství a to jak na molekulární úrovni, tak na úrovni tkání a organismů. Skupiny pod vedením prof. Brabce a doc. Kubaly se zabývají interakcemi farmakologicky významných látek s nukleovými kyselinami a enzymy. Skupina pod vedením dr. Švece, který se vrátil na alma mater z dlouholetého pobytu v Holandsku, se zaměřuje na analýzu fungování hlasivek.

Ruku v ruce s rozšířením výzkumného zaměření je nezbytná i úprava studijních plánů. Díky grantu OPVK CZ.1.07/2.2.00/15.0309 „Inovace a zvýšení atraktivit studia biofyziky“ byly vytvořeny nebo inovovány přednášky „Hlas, řeč, sluch“, „Struktura biomolekul“, „Biomechanika“, „Molekulární biofyzika mutagenů, kancerogenů a cytostatik“ a „Fyzikální vlastnosti nukleových kyselin“, které studenty připravují na řešení problémů moderní medicíny. V průběhu řešení grantového projektu se studenti měli možnost setkat s vědeckými kapacitami, jako jsou prof. J. Sundberg, prof. D. Gibson, prof. M. Vašák či prof. G. Natile. Velmi zajímavé byly také semináře absolventů, které ukázaly, že biofyzik se dokáže uplatnit nejen ve výzkumném ústavu, ale i na lékařské fakultě nebo třeba v kriminalistice.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PI 1419

ŽURNÁL Univerzity Palackého

Vychází každé druhé pondělí | Registrace: MK ČR E 12524, ISSN 1804-6754
Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc | IČ: 61989592
Předseda redakční rady: Petr Bílík | Vedoucí redakce: Pavel Konečný
Redakce: Biskupské nám. 1, Olomouc | Telefon 585 631 155 | E-mail: zurnal@upol.cz
Tisk: Tiskárna Budík Grafika, s. r. o. | Náklad 3 000 ks
VYTIŠTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPIRU

**POTKÁME SE
U MODRÉHO KONTEJNERU**

Svět pod hladinou moří a jezer: osudová přitažlivost pro dva „univerzitní“ potápěče

VELENA MAZOCHOVÁ

Zářivé barvy, fascinující ticho a hlubiny plné ryb, korálů i vraků. Svět, který pravidelně stahuje pod hladinu vyznavače rekreačního potápěčského sportu. Patří mezi ně i vedoucí provozně technického odboru Rektorátu Pavel Absolon a vedoucí stavební údržby Správy kolejí a menz Zdeněk Hofman. Oba mají za sebou už stovky ponorů a minimálně stejný počet nezapomenutelných zážitků.

„Začátek se jmenuje Jacques Cousteau“, připomíná jméno slavného francouzského výzkumníka Pavel Absolon, kterého život pod vodou zajímá od dětství. Dnes tam nachází především klidný a nádherný prostor pro relaxaci. „Teplé moře plné života, korálové útesy, krásné barvy – to je zkrátka antistres“, dodává.

Jeho kolega oceňuje i přiměřenou dávku adrenalinu a příležitost poznat sám sebe. „Nelámeme žádné rekordy, je to prostě jiný svět. Jako by vás vystřelili na jinou planetu“, zdůrazňuje Zdeněk Hofman, který je přesvědčen, že potápění „vezme“ každého, kdo to jednou zkusí.

Mezi žraloky, vraky a v podmořském komíně

Oba už se stihli ponořit v nejrůznějších podmořských lokalitách, z nichž každá měla své vlastní kouzlo – od egyptského „akvária“ v Rudém moři přes středomořské ostrovy nebo pobřeží Chorvatska až po exotické destinace na Filipínách, Bali, Karibiku nebo Antilách.

Pavel Absolon, kterého život pod vodou přivedl k fotografování, považuje za jeden z nejzajímavějších ponorů proplutí podmořským „komínem“ do jeskyně na Sardinii. „Tam jsme se vynořili na hladinu malého jezera do úplně tmy a ve velmi omezeném prostoru – pět potápěčů v kompletní výstroji, kterou jsme museli ve vodě nechat, abychom se do jeskyně dostali“, popisuje Absolon.

Pro Hofmana je nezapomenutelné jeho první setkání se žralokem poblíž egyptských útesů. „Při návratu na

Pavel Absolon (na portrétu vpravo) při potápění u břehů Sardinie (snímek vpravo), Zdeněk Hofman je na levém snímku zachycen při potápění u Korsiky. Foto: VELENA MAZOCHOVÁ, koláž: ŽURNÁL UP

hladinu jsem se ještě chvíli vyžíval v té nádhře mezi pestrobarevnými hejny rybiček a najednou se objevil přímo pode mnou. Měl možná jen nějaký metr a půl, ale připadal mi obrovský. Hrozně jsem se lekl a z té vody jsem vystřelil neuvěřitelnou rychlostí“, vzpomíná Hofman. Dodnes jej mrzí, že si takový okamžik více nevychutnal.

Magickou přitažlivost v sobě skrývá podle něj i vrakové potápění, k němuž se dostal v oblasti Filipín, kde jsou potopené japonské nákladní lodě z druhé světové války. „Předtím jsem si říkal, co na tom kdo vidí. Ale proplouvat vnitřkem stošedesátimetrového vraku Taiei Maru je zvláštní a neopakovatelný pocit“, říká Hofman.

Adrenalin jako koření – raději jen špetka

Zvlášť silné jsou okamžiky skutečného nebezpečí. Zdeněk Hofman se hned při prvním ponoření do Rudého moře přesvědčil o nezbytnosti kvalitního potápěčského vybavení. Porucha jeho přístroje se tehdy projevila až v hloubce dvaceti metrů. „Z automatiky začal nečekaně unikat vzduch a já jsem zazmatkoval. Místo, abych plaval k ostatním pro záložní zdroj, snažil jsem se vyplavat co nejrychleji nahoru. A to je nebezpečné, protože v tom okamžiku

má člověk v plicích větší obsah vzduchu, a tím i větší tlak. Pokud nevydechnete před vynořením, může dojít k vážné nehodě. Náhodou jsem se po díval nahoru, abych se přesvědčil, kolik metrů mi k hladině zbývá a při tom jsem vydechl. Měl jsem namále, ale neodradilo mě to“, popsal Hofman.

Pocit bezmoci v podmořské hlubině si bude ještě dlouho pamatovat také Absolon, který se u pobřeží Chorvatska setkal s obávaným nepřítelem potápěčů – silným vodním proudem. „Někde v hloubce patnácti metrů měl být malý podmořský ostrov – hřbet. Po zanoření dva z nás začal odnášet proud, který táhne a unáší a vy nevíte kam. Snažíte se z něj dostat, nevíte, jak je široký, a nestačí vám vzduch“, přiblížil Absolon. Naštěstí se vodní proud prohnal kolem hledaného ostrůvku, o jehož břehy se stačili zachytit a „přeručkovat“ z dosahu nebezpečí.

Minuty pod vodou žádají zkušenosti, schopnosti i zvládnutou komunikaci

Základním vybavením adeptů potápěčského umění jsou brýle, šnorchl a ploutve. „Dále jsou to žaket – křídlo pro regulaci vztlaku, první a druhý stupeň automatiky – přístroj, který máte na lahvi a v ústech, zátěžový opasek,

hloubkoměr, tlakoměr a neopren“, vypočítává Absolon. „Žaket je ale třeba ovládat citlivě. Když připustíte nebo vypustíte moc vzduchu, stoupáte nekontrolovaně nahoru a dolů, což může být ve větších hloubkách nebezpečné“, dodává Hofman.

Výchozí pravidla pro pobyt pod vodou získávají zájemci v příslušném kurzu. Důležitá je ale především praxe mnoha hodin, během nichž je nutno naučit se v klidu ovládat celé vybavení, vyrovnávat tlak v dutinách nebo plánovat dekompresní zastávky s dostatečnou rezervou vzduchu. Při ponorech ve větších hloubkách a nedodržení rychlosti výstupu hrozí totiž nedostatečné vysycení dusíku rozpuštěného v krvi. „Dnes už lze spoléhat na počítače, ale je třeba i zkušeností s plánováním složitějších ponorů“, vysvětlil Absolon.

Optimální ponor je podle Hofmana hloubka kolem patnácti až dvaceti metrů. „Je tam nejvíce života a také nejlepší viditelnost“, vysvětlil. Hloubce pak odpovídá délka pobytu pod vodou – většinou kolem padesáti minut.

Důležitá je také znalost pravidel „podvodní“ posunkové komunikace. „Existuje základní řada mezinárodně smluvených gest, kterými například ukazují, kolik mám vzduchu, v jaké jsem pohodě nebo upozorním na něco

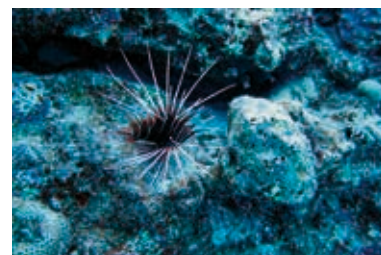
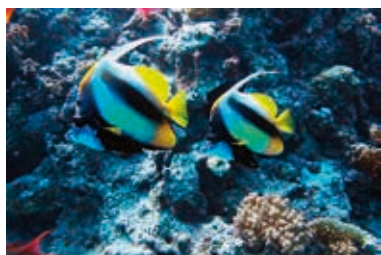
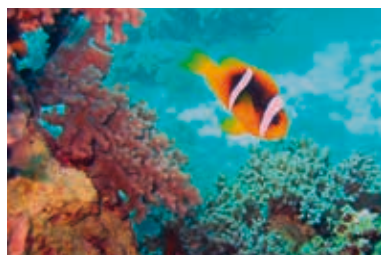
zajímavého“, vysvětluje Hofman. Jak dodává, hlavně jde o to, že se lidé navzájem dobře znají a rozumí si.

Ve vlastní režii a se stejnou krevní skupinou

V plánech na další výjezdy se Absolon s Hofmanem shodnou: nejdůležitější je vydat se na cesty za krásami pod vodou s lidmi, kteří se spolu cítí dobře i nad hladinou a kteří dávají přednost individuálním cestám ve vlastní režii. Oba se vyhýbají nabídkám cestovních kanceláří, které potápění stále častěji zařazují do svých komerčních zážitkových projektů.

Zdeněk Hofman se letos chystá s přáteli do evropských lokalit, rád by ale někdy v budoucnu ochutnal i další exotická místa v Mexiku nebo v Austrálii. Pavel Absolon by se kromě toho chtěl vrátit i ke „studené“ vodě českých, polských nebo rakouských jezer.

A oba hodlají konečně uskutečnit i dlouho plánovanou společnou akci. Navzdory přesvědčivé identifikované „stejně krevní skupině“ jim totiž za celých šest let, kdy se na univerzitě potkali, společný ponor ještě nevyšel. „Plánujeme Sicílii, máme shromážděno už spoustu literatury. Tak to snad vyjde příští rok“, ubezpečují se navzájem.

Půlmaraton s Pohárem rektora: registrujte se

Všichni akademici, studenti a zaměstnanci univerzity, kteří za měsíc vyběhnou na trať Olomouckého ½maratonu, mohou zároveň soutěžit o Pohár rektora. Do univerzitní kategorie se ale závodníci musí dodatečně přihlásit.

„Chceme studenty a zaměstnance motivovat k pohybu“, uvedl rektor Jaroslav Miller. Sám se však závodu kvůli zahraniční cestě nezúčastní. „Snad se budu moci porovnat s našimi nejlepšími běžci v příštím roce“, dodal.

Letos je tato doplňková soutěž pro akademiky vyhlášena podruhé. „Proti loňsku je rozdíl v tom, že budeme Pohár

rektora udělovat ve dvou kategoriích – mužské a ženské. Samostatná kategorie znamená i samostatné vyhlášení výsledků“, objasnil tiskový mluvčí univerzity Radek Palaščík. Vítěz a vítězka Poháru rektora svou cenu dostanou na večerní party, která se koná po závodě ve VIP zóně v Galerii Caesar.

Jak se dodatečně registrovat?

Soutěžit o rektorský pohár mohou všichni již zaregistrovaní zaměstnanci a studenti Univerzity Palackého, kteří poběží individuální závod na půlmaratonské trati. Zájemce o dodatečné zařazení do univerzitní kategorie o ně musí do 14. června e-mailem požádat Štěpánku Ištvaníkovou s.istvankova@gmail.com. Do e-mailu s předmětem „pohár“ uvede své jméno, startovní číslo a kontaktní telefonní číslo.

V loňském roce si pro pohár rektora doběhl dvaadvacetiletý student fakulty tělesné kultury David Pelíšek, který trať zvládl v čase 1:12:12. Za vítězem zaostal

jen několik minut, Henry Kiplagat z Keni doběhl do cíle v čase 1:03:00.

Půlmaraton útočí na zlatou známku

Olomoucký ½maraton má start i cíl na Horním náměstí, trasa měří 21,0975 kilometru. Věhlas olomouckého běžeckého festivalu významně roste. Loni získal unikátní ocenění – stříbrnou známku Asociace mezinárodních atletických federací (IAAF). Olomouc je nejmenším městem na světě, které získalo tak vysoké ohodnocení. Stejným oceněním se pyšní půlmaratony například v Jokohamě, Rotterdamu, Turíně nebo Rás al-Chajma. Letos se Olomoucký ½maraton bude snažit dosáhnout dokonce na známku zlatou.

Běžecký seriál rozehrál svůj první díl v Olomouci v roce 2010. Už tehdy se postavilo na start 1600 běžců z třiatdvaceti zemí světa. Loni jich bylo 3700 a v letošním roce se počítá s pěti tisíci běžci v hlavním závodě.

Špičky výzkumu zdravého životního stylu na Scientific Week

Olomouc se na počátku června stane místem s největší koncentrací odborníků na zdravý životní styl dětí a mládeže. V průběhu Scientific Weeku se nejprve v termínu 2. až 4. června zúčastní konference Movement and Health, na ní pak naváže setkání řešitelů studie HBSC (The Health Behavior in School-aged Children).

Zdravím a pohybovou aktivitou dětí a mládeže se na sedmém ročníku mezinárodní konference Movement and Health bude v Regionálním centru Olomouc zabývat na dvě stě vědců z dvaceti zemí. „Nechybí mezi nimi ani takové špičky výzkumu lidského pohybu a životního stylu, jako jsou profesor James Sallis, jenž v roce 2012 převzal první čestný doktorát na

vržený fakultou tělesné kultury, Mark De Ste Croix z University of Gloucestershire nebo expert z oblasti aplikovaných pohybových aktivit James Rimmer“, vyjmenoval sekretář konference Michal Kudláček.

Příspěvky, se kterými vedle českých a zahraničních kapacit vystoupí zástupci pořádající fakulty tělesné kultury, ale také olomoucké medicíny či fakulty zdravotnických věd, zazní v osmi připravených sekcích.

Ve středu se setkají účastníci končící konference a meetingu mezinárodní studie HBSC zabývající se zdravím a životním stylem školáků. Půjde o první setkání řešitelů srovnávací studie pořádané v Česku.

Scientific Week in Olomouc 2014
June 2 – 7, 2014
Olomouc, Czech Republic

Stane se

■ pondělí 2. června (19:00)
Koncert členů katedry hudební výchovy a jejich hostů. Účinkují: Tomáš Hanzlík, Gabriela Coufalová a flétnový soubor MocTet, Marek Keprt, Zuzana Berešová, Pavel Burdych, Vítězlava Šujanová, Irena Černíčková a další. Na programu: Hanzlík, Janáček, Liszt, Skrjabin, Keprt, Suchoň. Během večera uvede Tomáš Hanzlík svůj nový melodram Kdybys mi viděla do hlavy. UC UP, kaple Božího Těla.

■ středa 4. června (19:00)
Debata s Noamem Chomskym. Moderovaná diskuse na téma současné politiky a filozofie. Na pozvání Univerzity Palackého navštíví Olomouc jeden z nejvlivnějších intelektuálů, americký filozof, lingvista a logik Noam Chomsky. Kino Metropol.

■ čtvrtek 5. června (9:00)
Tisíc tváří rodinné terapie; současná teorie a praxe. Další ze série workshopů projektu TERA! Tentokrát o oblasti rodinné terapie. David Skorunka seznámí s vývojem a současnou situací v oblasti rodinné terapie a systemické praxe. Katedra psychologie, Vodární 6, učebna 232.

■ čtvrtek 5. června (18:00)
Je muž, který je vysoký, šťastný? Animovaná konverzace s Noamem Chomským. Francie, 2013 88 minut. Režie Michel Gondry. Vzpomínky, vědecké i historické poznatky a nedostihné a obdivuhodné schopnosti dedukce velkého myslitele. Živý, chvílemi spleťitý, do značné míry dojemný a v každém případě velmi lidský dialog s Noamem Chomským. Filmový sál UC UP.

■ 6. června (9:30)
Ochrana věřitele a spotřebitele v NOZ. Vzdělávací seminář, jehož cílem je seznámit účastníky s vybranými změnami, které přinesl nový občanský zákoník v oblasti závazkového práva se zaměřením na postavení a zajištění věřitele a ochranu spotřebitele. Přednáší advokát Tomáš Tintěra z Katedry občanského práva a pracovního práva PF UP. Právnická fakulta, budova A – sál Rotunda.

■ pondělí 9. června (11:00)
Workshop Dartfish – video software solution, během kterého bude účastníkům představen video software Dartfish, s nímž lze pracovat během sportovních tréninků a při potréninkových analýzách. FTK, místnost NA121.

■ čtvrtek 12. června (9:30)
Evidence, popis a klasifikace řádových pramenů historiografického charakteru. Workshop v rámci grantu, uděleného GACR nazvaného Zdroje, formy a funkce monastické historiografie raného novověku v českých zemích. Spolupřádá Historický ústav AV ČR. UC UP, kaple Božího Těla. (map, caf)

Laureáti

Dívka s ratolestí. Botanik Bronislav Hlůza (vlevo) a výtvarník Bohumil Teplý obdrželi minulý týden na slavnostním ceremoniálu v Moravském divadle Cenu města Olomouce. Podobu dívky jí dal sochař Petr Kuba.
 Foto: PAVEL KONEČNÝ

Cenu města Olomouce získal mykolog i výtvarník

Plné hlediště Moravského divadla přihlíželo 29. května slavnostnímu udělování Cen města Olomouce a Cen za počin roku 2013. Sošku dívky s ratolestí si z pódia odnesly i dvě významné osobnosti spjaté s Univerzitou Palackého – botanik, mykolog a vysokoškolský učitel Bronislav Hlůza a výtvarník a restaurátor Bohumil Teplý.

„Do pomyslné síně slávy se již dostaly desítky osobností, jejichž dílo přesahuje nejen místo, ale i čas svého vzniku. Svědčí to o tom, že mezi námi žije opravdu mnoho talentovaných a schopných lidí,“ řekl publiku primátor Martin Major.

Laureáta Hlůzu má olomoucká veřejnost spojeného především s mykologií. Kromě odborné práce na katedře biologie a didaktiky působil

čtyři desetiletí v olomoucké mykologické poradně a jako soudní znalec a konzultant při otravách houbami se podílel na záchraně zdraví několika stovek pacientů v nemocnicích v regionu.

„Cena mě potěšila a zároveň zaskočila. Jsem rád, že jsem došel tak velkého uznání své práce,“ poděkoval za ocenění Hlůza.

Přestože má na univerzitě stále k dispozici pracovnu, zhruba deset let již studentům nepřednáší. „Já jsem byl původním zaměřením vřdycy kantor a vědu jsem dělal proto, že mě to těšilo. Věděl jsem, že učitelé musí dělat o něco víc, než mají v popisu práce,“ uvedl Hlůza, který se podílel i na přípravě výstav hub v šumberském muzeu a mapoval jedovaté houby v celém Česku.

Pedagogickou činnost na olomoucké univerzitě v minulosti vykonával i výtvarník, sochař, medailér a restaurátor Bohumil Teplý. Na katedře výtvarné výchovy filozofické fakulty působil v letech od roku 1960 jako odborný asistent u svého dřívějšího učitele Vladimíra Navrátila. Řadu jeho soch mohou lidé obdivovat v exteriérech Olomouce, mimo jiné vytvořil Pomník bojovníkům za svobodu a demokracii před právnickou fakultou.

„Jsem rád, že je o sochařství zájem. Ostatně město Olomouc se těší z řady významných sochařských děl,“ řekl na slavnostním večeru Teplý. Učitelskou profesi pověsil už dávno na hřebík a věnuje se především vlastní tvorbě. Na Univerzitě Palackého působil do roku 1978.

Cenu města získala také Marta Lipusová za humanitární činnost a podporu rodinného života, hudebník Richard Pogoda a výtvarnice Drahomíra Maria Ryšková, která se zasloužila o koordinaci spolupráce s partnerským městem Nördingem v Bavorsku. Cenu za počin roku 2013 obdržela pořadatelská agentura festivalu Colores Flamencos pod vedením Viktora Šebesty za uspořádání koncertu kytaristy Paca de Lucíi, Vladimír Marčan za reprezentaci města ve sportovní střelbě tělesně handicapovaných a soubor opery a operety Moravského divadla za nastudování opery Falstaff.

Cenu města Olomouce udělilo zastupitelstvo za významnou činnost nebo dílo již posedmnácté. Celkem ji obdrželo téměř 150 laureátů. (srd)

UNIVERSITAS PALASCAKIANA

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palaščáka

Aplikace pro chytré telefony slouží uchazečům o studium na přírodovědecké fakultě. Kdo si podá přihlášku a aplikaci si stáhne, je průběžně informován o celém průběhu přijímacího řízení. Díky moderním technologiím se o svém přijetí či nepřijetí dozví i na horské túře nebo na kolečkových bruslích. **(Deník, Olomoucké novinky | 15. a 17. 5.) Jedinou podmínkou úspěšných přijímaček ale pořád zůstává chytrá hlava.** ■ Ministerstvo školství nečekaně ukončilo projektovou výzvu s miliardovou dotací. Ta měla do Česka přilákat špičkové badatele ze zahraničí. Univerzity a další vědecké instituce už měly nasmlouvány vědce, kteří počítali se zapojením do týmů. „Předpokládáme, že MŠMT mělo pro zrušení soutěže s již schválenými výsledky a probíhajícím odvoláním naprosto zásadní důvody, které by mělo jak vysokým školám, tak řešitelům srozumitelně sdělit,“ komentoval situaci rektor UP Jaroslav Miller. **(Lidové noviny | 17. 5.) rozuSmiletné?** ■ Za nízkou volební účastí ve volbách do Evropského parlamentu stojí dle olomouckého politologa Tomáše Lebedy především fakt, že jde o volby druhého řádu, občany vnímané jako méně důležité než například volby do národního parlamentu. Důležitým aspektem však zůstává i jistá politická negramotnost voliče a neschopnost nahlédnout politiku v širším než lokálním kontextu. **(ČT24 | 23. 5.) Negramotnost se dá řešit. Ale zoufale chybí učitelé „politického trivia“.** ■ Zhruba před měsícem začaly

nájezdy vandalů na botanickou zahrady UP. Nenechavci opakovaně rozstříhali na několika místech drátěné pletivo, poničili rostliny, vylomili zámky na dveřích zahradních domků, a dokonce zbourali zídku, která jim v nočních „výletech“ do univerzitní zahrady bránila. **(Deník | 29. 5.) Asi květinové děti.** ■ Novým předsedou Rady České televize se stal Jaroslav Dědič. Absolvent olomoucké žurnalistiky a rekreologie na sledovaném postu vystřídá dosavadního šéfa rady Milana Uhdeho. Za největší problém ČT nepovažuje tolik diskutované zpravodajství, ale budovu na Kavčích horách. Moloch s nekonečnými chodbami a zbytečnými prostory je pro národní televizi obrovskou zátěží. **(MF Dnes, Týden | 21. a 26. 5.) A to jde o objekty ze 60. let či 80. let. Co teprve baroko...** ■ Podnikatel Radek Poisl ze Zábřehu se stal vítězem 5. ročníku soutěže o nejlepší podnikatelský záměr Podnikavá hlava, kterou vyhlašuje Vědeckotechnický park UP. Ocenění získal za projekt AmoTec na výrobu a prodej automatických multifunkčních osvětlovacích systémů. **(České noviny, Český rozhlas, MF Dnes, Právo | 23.–26. 5.) Světlo? Budiž.** ■ Konference s názvem Mašinky v psychologii se konala na půdě UP. Přední čeští a slovenští psychologové i talentovaní doktorandi psychologie a příbuzných oborů na ní prezentovali využívání nejmodernějších přístrojů v psychologii, třeba 3D brýle k tvorbě virtuální reality, která pomáhá při léčbě strachu z létání či z pavouků. **(Deník | 15. 5.) K léčbě strachu z nedostatku kvalitních informací netřeba mašinek. Postačí staromódní papír, na kterém je vytištěn Žurnál UP.**

